

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/oben/bialystok/materialy-edukacyjne/infografiki/136430,Harcerze-Ojczyźnie.html>

06.05.2024, 23:31

Harcerze Ojczyźnie

Ruch scoutingowy, a następnie harcerstwo odegrało na przestrzeni lat dużą rolę w historii Polski. Harcerze nie tylko walczyli w obronie kraju, ale również aktywnie uczestniczyli w wielu innych dziedzinach jego życia. Prezentowane infografiki prezentują nie tylko wydarzenia, ale również przedmioty związane z harcerstwem, gdyż ruch ten to nie tylko ludzie, ale również symbole, które są nieodłącznym elementem harcerskiego życia. Prezentowane na grafikach eksponaty pochodzą ze zbiorów ZHP Chorągwi Białostockiej.

Tak np. jest z opaską, która stała się symbolem powstania warszawskiego. Przy braku mundurów, jedyna oznaka żołnierza Wojska Polskiego, dzięki któremu można było się rozpoznawać. Znajduje się na niej dumny orzeł w godle państwowym, który jest niemyym świadkiem powstańczych losów właściciela opaski z harcerskim życiorysem. Harcerze w trakcie powstania często narażając swoje zdrowie, a nawet życia m.in. transportowali pocztę oraz zajmowali się pierwszą pomocą rannych na polach walk.

Harcerstwo to nie tylko ludzie, ale również symbole, które są nieodłącznym elementem harcerskiego życia.

Jednym z takich wyróżników jest proporzec, który jak sztandar, otoczony jest wielkim szacunkiem. Jest to zewnętrzny znak istnienia drużyny harcerskiej. Jest symbolem obrzędowym drużyny, która występuje ze swoim proporcem na zbiórkach, apelach lub innych ważnych momentach. Braterską siłą harcerzy jest drużyna – stąd proporzec, jako jej symbol ma ogromne znaczenie dla tej jednostki. Na grafice znajduje się proporzec przedwojennej 12 Białostockiej Żeglarskiej Drużyny Harcerzy im. Króla Władysława IV, świadek kolejnych rocznic „zaślubin Polski z Bałtykiem” świętowanych każdego 10 lutego od 1920 r. na uroczystych „apelach morza”. Oznaczenia i symbolika proporców jest ściśle związana ze specyfiką drużyny. Na proporcu znajdują się charakterystyczne oznaczenia, w tym przypadku lilijka harcerska na złotej kotwicy – symbol drużyn wodnych.

Po czym rozpoznać harcerza? Po zachowaniu i mundurze!

Mundur harcerski to wspólny ubiór, który jest jednakowy dla wszystkich harcerzy i jest noszony wyłącznie przez członków Związku Harcerstwa Polskiego. Mundur buduje wspólnotę harcerzy poprzez ich zewnętrzny, jednolity wygląd. ZHP uregulował prawnie kwestie umundurowania po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r.

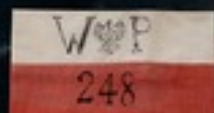
HARCERZE OJCZYŹNIE

POWSTANIE WARSZAWSKIE

PRYZRZECZENIE HARCERSKIE

Przyrzekam uroczycie całym swym życiem dążyć do budowy Niepodległej, Demokratycznej i Sprawiedliwej Polski, pracować dla dobra powszechnego, postępować zawsze szlachetnie i być posłusznym Prawu Harcerskiemu.

Tak mi dopomóż Bóg!

Symbol wyjątkowego momentu, powstania „świętość” noszona na przetyku przedramienia, naczynego wzniesienia harcerza Zawiszków.

Opaska powstańcza z lilią, należąca do niespełna 14-letniego łącznika Harcerskiej Poczty Powstańczej.

POZYWOTY I T.S. WARSZAWSKIE POWSTANIE WARSZAWSKIE
WYSTAWA ZOBACZYĆ W ODDZIALE W BIAŁYMSTOKU

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Białymstoku

Związek
Harcerstwa
Polskiego
Chorągiew Białostocka
ul. gen. Rytyłanda Kaczkowskiego

HARCERZE OJCZYŹNIE

POZNAWANIE SWOJEGO KRAJU

PROPORCZEC PRZEDWOJENNEJ 13 BIAŁOSTOCKIEJ ŻEGLARSKIEJ DRUŻYNY HARCERZY IM. KRÓLA WŁADYSŁAWA IV TO ŚWIADEK KOLEJNYCH ROCZNIC „ZAŚLUBIN POLSKI Z BAŁTYKIEM” ŚWIĘTOWANYCH KAŻDEGO 10 LUTEGO OD 1920 R. NA UROCZYSTYCH „APEŁACH MORZA”.

OZNACZENIA I SYMBOLIKA PROPORCÓW JEST ŚCIŚLE ZWIĄZANA ZE SPECYFIKĄ DRUŻYNY. NA PROPORCU ZNAJDUJĄ SIĘ CHARAKTERYSTYCZNE OZNACZENIA, W TYM PRZYPADKU LILIJKA HARCERSKA NA ZŁOTEJ KOTWICY – SYMBOL DRUŻYN WODNYCH.

FOT. W TŁE: HARCERSKA DRUŻYNA HARCERZY IM. ZAWSZY CZĘSTO NA OBROTIE WIEDROWEK

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Białymstoku

Związek
Harcerstwa
Polskiego
Chorągiew Białostocka
ul. gen. Rytyzarda Kaczkowskiego

HARCERZE OJCZYŹNIE

RYNSZTUNEK

„MUNDUR HARCERSKI NA ZDJĘCIU TO MUNDUR PRZEDWOJENNEGO, 10-12 LETNIEGO CHŁOPCA, KTÓRY JEST WYRAZEM JEGO ŚWIADOMEJ WOLI PRZYNALEŻNOŚCI DO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO. BLUZA I KRÓTKIE SPODENKI Z LAT 1920-1930, BYŁY WŁASNOŚCIĄ HARCERZA-OCHOŃNIKA PRZED ZŁOŻENIEM PRZYRZECZENIA HARCERSKIEGO. SZARY SZNUR OZNACZAŁ STOPIEŃ SZEREGOWEGO.”

- PRZEWODNICZĄCY KOMISJI HISTORYCZNEJ
ZHP CHORĄGWY BIAŁOSTOCKIEJ
HM. JAN DWORAKOWSKI

PRAWO HARCERSKIE

1. Na służbie harcerskiej polską jak na Zawiszę.
2. Harcersi służą Bogu i Ojczyźnie i dla Niej spełniają szczerze swoje obowiązki.
3. Harcersi jest polityczny i nieale pomóc bliźnim.
4. Harcersi w każdym widzi bliźniego, a za bliźnia uważa każdego innego harcersa.
5. Harcersi postępują po rycersku.
6. Harcersi miłują przyrodę i stara się ją poznać.
7. Harcersi jest koczny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.
8. Harcersi jest zawsze pogodny.
9. Harcersi jest oszczędny i ofiarny.
10. Harcersi jest czysty w myśli, mowie i uczynkach, nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych.

FOTOGRAFIA HARCERZY POZNAJĄCICH SIĘ W OŚCIE

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ
Oddział w Białymstoku

Związek
Harcerstwa
Polskiego
Chorągiew Białostocka
im. km. Ryszarda Kaczkowskiego

Opcje strony